

Å beherske flere spey-teknikker gir større muligheter til variert presentasjon. Vi ser i del 2 på tofase-kastene double spey, circle spey og perry poke utført med switchstang og -snøre.

Switch-kasting – mer moro, mer fisk...?!

Akunne kaste langt er vel og bra, men ofte er det mer å hente på å kaste med stor vinkel. Om du legger ut et 25 meters kast med 80 graders vinkel, vil flua fiske av betydelig mer vann enn ved et 30 meters kast lagt 40 grader på strømmen, og den vil gjøre det i større hastighet. Om raskere alltid er bedre kan sikkert diskuteres, men nettopp derfor er det lurt å variere. Det er naturlig å tenke at om fisken får se flua passere med både stor og liten fart, er sjansen større for at du finner den hastigheten som trigger til hugg enn om flua oppfører seg likt i hvert kast. Hastighetsendringer kan oppnås med ulike former for mending, men også ved å bruke ulike kastvarianter.

Når vi trener single spey, er det fort gjort å slurve med vinklingen. Vi vil ha mest mulig snøre

Terje Bomann-Larsen
Tekst, foto og illustrasjon

mellom kaster og flue, og det går lettest med liten vinkel. I spey-konkurranser må deltakerne vinkle minst 40 grader, men med tanke på fiske bør du trene på å vinkle mer enn dette, gjerne opp mot 50–60. Men det enkle spey-kastet har sin begrensning her, og selv om du kan øke vinkelen noe ved å legge inn en snake roll, er det mest å hente ved å bytte «kiss and go» (se Alt om Fiske nr. 2 2014) mot «sustained anchor», der en større del av klumpen legges ned i vannet før du setter opp bukta som stanga skal spennes opp mot. I tillegg til det klassiske double spey, omfatter disse kastene også de skagit-inspirerte circle spey (snap-t) og perry poke.

Alle er såkalte tofase-kast, der bevegelsen i første fase går i en retning fram til punktet der klumpen legges i vannet. I andre fase bygges bukta med en bevegelse i motsatt retning. I dette bruddet ligger muligheten til å legge inn en nær sagt hvilken som helst vinkel, samtidig som kastene

er mindre kritiske på timingen enn énfase-kastene. De er også mer fleksible på snøretypen, da de kan utføres med så vel hel-liner som scandi- eller tunge skagit-klumper. En betydelig «it-faktor» har de også. Du vekker garantert oppsikt om du setter en perfekt snap-t i en befolket laksehøl. Egentlig er det litt ufortjent, for disse kastene er klart enklere å utføre riktig enn eksempelvis single spey uten «mellomkast».

HVOR, NÅR OG HVORDAN?

Variasjon i seg selv er bra, og jeg bytter gjerne teknikk på ren innskytelse når jeg går ned gjennom en lang høl, men oftest skjer det bevisst, utfra vekslende forhold med hensyn til

strøm, vind og plass. Der elva er smal og stri, kan jeg gjerne kaste med liten vinkel, men gjerne langt, slik at jeg ikke skremmer fisk som kan stå nær land. Da er det enkle speykastet et godt valg. Midtveis nede i hølen er strømmen roligere og elva bredere. Her vil jeg øke vinkelen, både for å sette fart på flua, og for å dekke hølen i full bredde, så jeg svitsjer til circle spey (snap-t). Er hølen særlig bred og det er plass til baksleng, innbyr den også til overhåndskast. Ned mot brekket blir elva smalere igjen, og strømhastigheten øker for hvert kast. Jeg går tilbake til single spey, kanskje via en overgangsfase med dobbel snake roll om jeg vil ha litt mer vinkel eller har nedstrøms vind å kjempe

mot. Dette er i all hovedsak de variantene jeg bruker når jeg – som høyrehendt – går langs venstre bredd, med strømmen til høyre for meg. Fra andre sida bruker jeg hovedsakelig double spey eller single snake roll. Det er ikke dermed sagt at du skal gjøre det samme. Det finnes kastere som utfører særlig tohånds-kastene like godt over begge skuldre, og dermed står fritt til å bruke alle kastvarianter fra begge sider, men jeg er dessverre ikke blant dem.

Valget av én- eller tohånds-teknikk beror også i noen grad på egne ferdigheter, og vil i høy grad være subjektivt, men noen retningslinjer finnes likevel: Tohånds vil alltid kreve mindre kraft enn énhåndskast, og foretrekkes når kravet til kastlengde og vinkel uansett er ivaretatt. For meg gjelder det særlig det mye brukte single spey. Kastlengden blir omtrent den samme, og jeg synes det er lettere å sette en god vinkel med begge hender på korken. Det samme gjelder i stor grad snake roll-variantene.

Når vi kommer over på tofase-kastene, ønsker jeg å kunne bruke venstrehånda til å trekke i skytelina, og går som regel for énhånds. Dette først og fremst for å sette fart på opptrekket når snørebukta skal bygges. Siden det skjer i motsatt retning, kan jeg ikke utnytte kraften i innkastet for å sette bukta, men må starte fra «scratch». Da er dobbeltreket kjekt å kunne bruke. Når det gjelder double spey synes jeg også det blir enklere å styre innkastet, og dermed sette vinkelen, når jeg kan bestemme hastigheten med et moderat drag med snørehånda.

Men selv om du vil foretrekke den ene eller andre teknikken til ulike kast, bør du absolutt trene alle kastene både som én- og tohånds. Der switchstanga bokstavelig talt kommer til kort, vil du da kunne kaste tilnærmet like variert med tohåndsstanga, og tilsvarende i små flomelver der du smyger under løvverket med ei kortere enhåndsstang.

Double spey

Dette er standardkastet for høyrehendte som fisker på «feil side» av strømmen. Det er enkelt å utføre med alle linetyper, gir mulighet for variert vinkling og krever lite plass.

1 Snøret ligger rett nedstrøms. Løft stanga samtidig som du fører den oppstrøms. Trekk kontrollert med snørehånda.

2 Legg klumpen ned i vannet. Vinkelen i kastet blir større jo høyere i strømmen den lander.

3 Før stanga tilbake, idet du løfter med en akselererende bevegelse mot bakre stoppunkt. Følg etter med snørehånda.

4 Stopp ved ca. klokka to, og fortsett etter med snørehånda. Du har nå bygget ei god, dynamisk bukt å spenne opp stanga mot.

5 Sett framkast i rett linje som alltid, trekk med snørehånda og slipp.

The Perry Poke

Dette er det egentlige skagit-kastet, men også dette kan utføres med alle snøretyper med relativt kort klump. Siden fase to av perry poke starter med klumpen i ei «dyng», fungerer det utmerket til å «reparere» et mislykket kast, og for det meste bruker jeg det slik. Men er det riktig trangt rundt deg, kan det være et bra alternativ til circle spey. Det er kun første fase som skiller det fra circle spey, så vi viser bare denne i bildet.

1 Løft og før stanga bakover til ca. klokka ett...

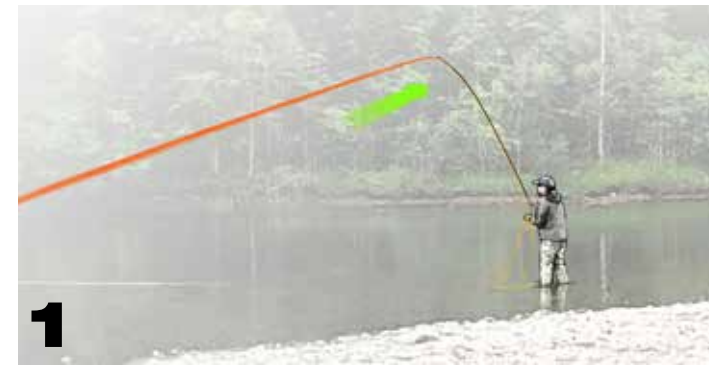
2 ... slik at du får ei bukt bak stanga på samme måte som ved et vanlig rullekast.

3 Før stanga rolig fram og ned mot vannet, slik at klumpen legger seg i en haug foran deg. Herfra bygger du bukta, og fullfører kastet på samme måte som vist i fase 4-6 i circle spey.

Circle spey

Ved siden av single spey, er dette mitt mest brukte kast når jeg går på «rett side» av elva. Det kan selvsagt også anvendes ved motsatt bredd, men siden enkel snake roll og double spey gir like god vinkel og krever mindre plass (double spey), skjer det bare når jeg skal kaste tunge skagit-klumper. Med hel-line eller scandi-klumper bruker jeg circle spey over alt hvor jeg trenger større vinkel enn jeg klarer med single spey. Det plas-ker litt mer, men betydelig mindre enn single spey med «mellomkast». Det er også lettere å trekke en synkende spiss opp av vannet med dette kastet, slik at du kan unngå å legge inn et rullekast før du starter det egentlige kastet.

1 Start med et høyt løft som trekker klumpen ut av vannet.

2 Slå stangtoppen med en sirkelformet bevegelse ned mot vannet og inn mot bredden (motsatt retning av snake roll).

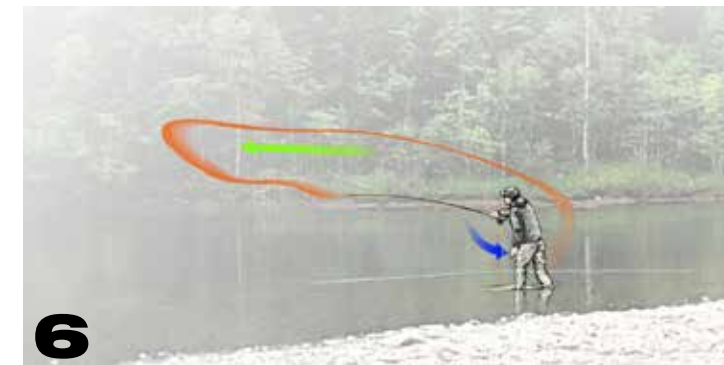
3 Før stanga videre forbi kroppen, slik at klumpen legger seg i vannet foran deg på tvers av kastretningen.

4 Løft stanga mot bakre stoppunkt ca. klokka to, og om du kaster énhånds kan du sette fart på bukta med et kort trekk med snørehånda.

5 Legg inn en kort pause mens bukta bygges. Like før bukta når maksimal dybde, starter du framkastet. Her er det viktig å time presis for å oppnå maksimal oppspenning av stanga.

6 Framkastet går med trang bukt i rett linje mot målet.

Anbefales 1

Illustrasjonene til denne artikkelen er ikke basert på teori, men på videoopptak. Jeg anbefaler at du går inn på og ser på snuttene som er lagt ut under «Switchkast». Der ligger illustrasjonene i sin rette sammenheng.

Anbefales 2

Mye av min egen inspirasjon til variert spey-kasting har jeg hentet fra Jan Erik Granbos DVD «My best casting techniques». Der finnes også noen spennende varianter som ikke er med i denne artikkelen. Kun demonstrert med tohåndsutstyr, men grunnprinsippene er de samme som for énhånds.